

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 kwietnia 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. określił wysokość zobowiązań zmarłego 28 lutego 2017 roku W. D. na dzień otwarcia spadku na łączną kwotę 18.201,07 zł w tym z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od listopada 2013 roku do czerwca 2016 roku należność główna 15.843,07 i odsetki liczone na datę zgonu w wysokości 2358 zł; orzekł, że A. J. (1) i M. D. (1) jako spadkobiercy po zmarłym W. D. ponoszą solidarną odpowiedzialność za całość powyższych zobowiązań.

/decyzja k. 32 – 33 akt ZUS/

W dniu 16 maja 2018 roku A. J. (1) i M. D. (1) złożyły odwołanie od powyższej decyzji. W treści odwołania skarżące wskazały, że zmarły z uwagi na stan zdrowia faktycznie nie prowadził w spornym okresie działalności gospodarczej, a wszystkie dokumenty i dowody potwierdzają zamiar zmarłego trwałego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej. Jednakże nie dopełnił w tym zakresie formalności

/odwołanie k. 2-6/

W odpowiedzi na odwołanie, która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 1 czerwca 2018 roku, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.16 - 17/

Decyzją z dnia 25 maja 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. zmienił decyzję z dnia 11 kwietnia 2018 roku w części określającej okres i wysokość zobowiązań i określił wysokość zobowiązań zmarłego 28 lutego 2017 roku W. D. na dzień otwarcia spadku na łączną kwotę 14.606,17 zł, w tym z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres listopada 2013 roku oraz od czerwca 2014 roku do czerwca 2016 roku należność główna 12.938,17 i odsetki liczone na datę zgonu w wysokości 1668 zł.

/decyzja k. 43-44 akt ZUS/

W dniu 29 czerwca 2018 roku A. J. (1) i M. D. (1) złożyły odwołanie od powyższej decyzji. W treści odwołania skarżące wskazały, że zmarły z uwagi na stan zdrowia faktycznie nie prowadził w spornym okresie działalności gospodarczej, a wszystkie dokumenty i dowody potwierdzają zamiar zmarłego trwałego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej. Jednakże nie dopełnił w tym zakresie formalności

/odwołanie k. 3-6 akt sprawy VIII U 1474/18/

W odpowiedzi na odwołanie, która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 16 lipca 2018 roku, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.23-24 akt sprawy VIII U 1474/18/

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2019 roku Sąd Okręgowy połączył sprawę VIII U 1474/18 ze sprawą VIII U 1168/18 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (art. 219 kpc).

/postanowienie k. 42 akt sprawy VIII U 1474/18/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

W. D. prowadził działalność gospodarczą od 4 czerwca 1986 r. Ostatnio prowadził działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo –Usługowe (...) w R..

/bezsporne/.

W ramach prowadzonej działalności zajmował się produkcją mebli kuchennych. Posiadał specjalistyczne maszyny takie jak piła, frezarka, wiertarki i inne oraz zatrudniał pracowników. W zależności od okresu W. D. zatrudniał od 7 do 9 pracowników. W roku 2010 z wszystkimi pracownikami rozwiązano umowy o pracę na mocy porozumienia stron. Jedynie jeden z nich – R. J. (1), był zatrudniony formalnie do 30 kwietnia 2011 roku. Jednakże przebywał on na zwolnieniu lekarskim od 28 października 2010 roku aż do dnia rozwiązania umowy o pracę. Żona zmarłego – wnioskodawczyni M. D. (1) – była osobą współpracującą. Z dniem 1 listopada 2010 roku wycofała się ze współpracy i podjęła opiekę nad mężem. W. D. już wówczas potrzebował pomocy w życiu codziennym. Po zwolnieniu wszystkich pracowników zmarły nigdy później nie prowadził już działalności gospodarczej, ani nie zamierzał jej prowadzić z uwagi na stan zdrowia. Nie realizował żadnych zleceń, nie otrzymywał ich ani nie szukał. W 2010 roku zostały również sprzedane wszystkie maszyny.

/zeznania wnioskodawczyni M. D. e-protokół (...):01.50 – 00:17:55 k 49 i k 47v; zeznania wnioskodawczyni A. J. e-protokół (...):18.00 – 00:20:00 k 49 i k 47v; świadectwa pracy, wnioski o rozwiązanie umów k 56, k 61, 64, 69; zeznania świadka R. J. e-protokół (...):04:13 – 00:18:40 k 77 i k 75-76; zeznania świadka T. J.-protokół (...):04:15 – 00:10:50 k 92 i k 89/.

W. D. już na przełomie 2009-2010 korzystał ze zwolnień lekarskich i zasiłku rehabilitacyjnego, podobnie było w latach 2011-2013. Był niesprawny, miał kłopoty z poruszaniem się, a nawet z dojściem do toalety. Został zakwalifikowany do wymiany stawu biodrowego. Nie był w stanie prowadzić już działalności gospodarczej. W 2013 roku wystąpił z wnioskiem o rentę i została mu przyznana renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

/zeznania wnioskodawczyni M. D. e-protokół (...):01.50 – 00:17:55 k 49 i k 47v; zeznania wnioskodawczyni A. J. e-protokół (...):18.00 – 00:20:00 k 49 i k 47v; zeznania świadka R. J. e-protokół (...):04:13 – 00:18:40 k 77 i k 75-76; zeznania świadka T. J.-protokół (...):04:15 – 00:10:50 k 92 i k 89/.

W roku 2011 jedynym przychodem W. D. była sprzedaż samochodu ciężarowego marki M. w dniu 28 listopada 2011 roku.

/faktura k 7; księga przychodów i rozchodów k 8/.

W roku 2012 zmarły nie wykazywał żadnych przychodów, zaś w roku 2013 jedynym jego przychodem była sprzedaż w dniu 21 listopada 2013 roku ostatniej maszyny – pilarki. Za rok 2013 jest to również jedyny przychód.

/faktura k 10; księga przychodów i rozchodów k 9 i k 11/.

Za lata 2014-2016 zmarły nie dokonywał wpłat tytułem zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, a w zeznaniach podatkowych wykazywał zerowy przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej

/zaświadczenie z Urzędu Skarbowego k 13-14/.

W. D. dokonywał wpłat na ubezpieczenie zdrowotne za okres od listopada 2013 roku do czerwca 2016 roku nie będąc do tego zobowiązany.

/bezsporne; pismo ZUS k 34; rozliczenie konta k 35-42/.

W dniu 3 lipca 2012 roku W. D. uzyskał skierowanie do alloplastyki prawego biodra

/skierowanie k 12/.

W. D. zmarł w dniu 28 lutego 2017 r.

/akt zgonu k 7 akt ZUS/

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi Widzewa w Łodzi z dnia 21 czerwca 2017 roku w sprawie II Ns 476/17 spadek po zmarłym W. D., na podstawie ustawy nabyły żona M. D. (1) oraz córka A. J. (1) po 1/2 części każda.

/postanowienie k. 23 akt ZUS/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie zgromadzonych w aktach dokumentów oraz zeznań wnioskodawczyń i świadków. Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę w całości, a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd uznał, że jest on wystarczający by wyjaśnić sporną okoliczność – a mianowicie czy zmarły w spornym okresie faktycznie prowadził działalność gospodarczą. Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom świadków i wnioskodawczyń, popartych dokumentami, z których wynika, że W. D. w spornym okresie od listopada 2013 roku nie prowadził już działalności gospodarczej. W ocenie Sądu zeznania świadków i odwołujących w niniejszej sprawie są jasne, logiczne oraz spójne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Dodać należy, że dokumenty stanowiące podstawę dokonanych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a Sąd nie znalazł powodów do tego, by z urzędu odmówić im pełnej wartości dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania, w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, zasługują na uwzględnienie i powodują zmianę zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 963) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na terenie Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą.

Zgodnie z art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w brzmieniu obowiązującym od 20 września 2008 roku, osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 18 ust. 9 wskazanej ustawy za miesiąc, w którym nastąpiło odpowiednio objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym lub ich ustanie i jeżeli trwały one tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu.

Stosownie do art. 18a ww. ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia. Składka w nowej wysokości obowiązuje od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Na podstawie art. 36 ust. 1 wspomnianej ustawy, każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych w ciągu 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia. Jednocześnie zgodnie z art. 36 ust. 14 powołanej ustawy o wszelkich zmianach w stosunku do danych wykazanych w zgłoszeniu, o którym mowa w ust. 10, dotyczących tytułu ubezpieczenia oraz rodzajów ubezpieczeń i terminów ich powstania, płatnik składek zawiadamia Zakład poprzez złożenie zgłoszenia wyrejestrowania i ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych zawierającego prawidłowe dane.

W przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń oraz zgłoszenia zmian należy do tych osób.

Jednocześnie według z art. 81 ust. 2 obowiązującej od dnia 1 października 2004 roku ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015r. poz. 581 ze zm.) podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność gospodarczą od 1 marca 2009 roku stanowi kwota zadeklarowana, nie niższa niż 75% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku. Składka w nowej wysokości obowiązuje od 01 stycznia do 31 grudnia danego roku. Składka na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne jest miesięczna i niepodzielna. Oznacza to, że nawet w sytuacji podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu przez część miesiąca, składkę na to ubezpieczenie należy rozliczyć od pełnej podstawy wymiaru.

Na podstawie art. 87 ust. 1 powołanej ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osoby prowadzące działalność gospodarczą są obowiązane bez uprzedniego wezwania, opłacić i rozliczyć składki na ubezpieczenie zdrowotne za każdy miesiąc kalendarzowy w trybie i na zasadach oraz w terminie dla składek na ubezpieczenie społeczne

Zasady odpowiedzialności odwołujących się, jako spadkobierców osoby prowadzącej działalność gospodarczą, regulują przepisy Ordynacji podatkowej. Zgodnie bowiem z art. 31 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1998 r., Nr 137, poz. 887 z późn. zm.) szczegółowo wymienione w nim przepisy ustawy z dnia 29.08.1997 r. Ordynacja podatkowa (m.in. art. 97 § 1, art. 98 § 1 i 2 pkt 1, 2, 5 i 7 i art. 100 § 1) stosuje się odpowiednio do należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, a na podstawie art. 32 - także do składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Na mocy art. 97. § 1. Ordynacji spadkobiercy podatnika (...) przejmują przewidziane w przepisach prawa podatkowego majątkowe prawa i obowiązki spadkodawcy.

Stosownie do treści art. 98. § 1. Ordynacji do odpowiedzialności spadkobierców za zobowiązania podatkowe spadkodawcy stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego o przyjęciu i odrzuceniu spadku oraz o odpowiedzialności za długi spadkowe.

Zgodnie z dyspozycją art. 98 § 2 pkt 1, 2, 5 i 7 Ordynacji przepis § 1 stosuje się również do odpowiedzialności spadkobierców za

- zaległości podatkowe, w tym również za zaległości, o których mowa w art. 52 § 1;
- odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych spadkodawcy;
- opłatę prologacyjną;
- koszty upomnienia i koszty postępowania egzekucyjnego prowadzonego wobec spadkodawcy powstałe do dnia otwarcia spadku.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że skarżące przyjęły spadek wprost. Oznacza to, że ponoszą one odpowiedzialność za długi spadkodawcy bez ograniczeń na podstawie art. 1031 § 1 k.c.

W rozpoznawanej sprawie spór praktycznie dotyczył tego czy zmarły W. D. faktycznie prowadził działalność gospodarczą w spornym okresie, co skutkowałoby obowiązkiem podlegania ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu, a jednocześnie w przypadku istnienia zaległości powodowałoby odpowiedzialność skarżących za te długi.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii wskazać w pierwszej kolejności należy na definicję działalności gospodarczej zawartą w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2010 r., Nr 220, poz. 1447 ze zm.), obowiązującej w spornym okresie. Działalnością gospodarczą w rozumieniu tej

ustawy jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopaliny ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

W orzecznictwie przyjmuje się, że cechami działalności gospodarczej są: 1) zawodowy (a więc stały) charakter, 2) związana z nią powtarzalność podejmowanych działań, 3) podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania i 4) uczestnictwo w obrocie gospodarczym /por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 6 grudnia 1991 r., sygn. III CZP 117/91, opubl. OSNCP 1992 nr 5, poz. 65/. Podkreśla się także, iż dla uznania określonej przedmiotowo działalności za działalność gospodarczą konieczne jest łączne zaistnienie trzech jej cech funkcjonalnych: zarobkowości, zorganizowania i ciągłości. Brak którejkolwiek z nich oznacza, że dana działalność nie może być zakwalifikowana do kategorii działalności gospodarczej. Przesłanka wykonywania działalności gospodarczej w sposób ciągły nie jest rozumiana jako konieczność jej wykonywania bez przerwy, lecz jako zamiar powtarzalności określonych czynności w odróżnieniu od ich przypadkowości, sporadyczności lub okazjonalności. Przyjmuje się zatem, że działalność gospodarcza z założenia jest działalnością wykonywaną w sposób zorganizowany i nastawioną na nieokreślony z góry okres czasu, a ponadto związana jest z nią konieczność ponoszenia przez przedsiębiorcę ryzyka gospodarczego. Nie uznaje się więc za działalność gospodarczą: działalności okresowej i sporadycznej /por. wyrok Sądu Najwyższego z 30 listopada 2005 r., sygn. I UK 95/05, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2006, Nr 19-20, poz. 311, str. 863; postanowienie Sądu Najwyższego z 17 lipca 2003 r., sygn. II UK 111/03, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2003, Nr 17, poz. 1; wyrok NSA z dnia 19 marca 1991 r., (...) SA/Wa 898/90, (...) 1992, nr 3-4, poz. 58; wyrok NSA z dnia 17 września 1997 r., (...) SA/Wa (...), Pr. Gosp. 1998, nr 1, s. 32/.

Wykonywanie (prowadzenie) działalności gospodarczej w rozumieniu art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, obejmuje nie tylko faktyczne wykonywanie czynności należących do zakresu tej działalności, lecz także czynności zmierzające do zaistnienia takich czynności gospodarczych (czynności przygotowawczych). Na przykład, prowadzenie działalności gospodarczej występuje zarówno w okresach faktycznego wykonywania usług, jak też w okresach wykonywania innych czynności związanych z działalnością - takich jak poszukiwanie nowych klientów, zamieszczanie ogłoszeń w prasie, załatwianie spraw urzędowych. Wszystkie te czynności pozostają w ścisłym związku z działalnością usługową, bowiem zmierzają do stworzenia właściwych warunków do jej wykonywania (porównaj wyrok SA w Białymstoku z dnia 17 grudnia 2003 r., III AUa 1531/03, OSA w B. 2004 nr 1, s. 51; por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2003 r., II UK 111/03, Monitor Prawa Pracy-wkładka 2004 nr 7, poz. 16, według którego, faktyczne niewykonywanie działalności gospodarczej w czasie oczekiwania na kolejne zamówienie lub w czasie ich poszukiwania, nie oznacza zaprzestania prowadzenia takiej działalności i nie powoduje uchylenia obowiązku ubezpieczenia społecznego).

Niewątpliwie w ocenie, czy były podejmowane czynności zmierzające bezpośrednio do prowadzenia działalności gospodarczej, należy uwzględniać wszelkie okoliczności sprawy, w tym także zamiar osoby prowadzącej działalność gospodarczą. W wyroku z dnia 30 kwietnia 1997 r., (...) SA 46/96 (Przeгляд Orzecznictwa (...) 1998 nr 2, poz. 48), Naczelny Sąd Administracyjny trafnie wskazał, że w razie uznania za zaprzestanie działalności gospodarczej innych zdarzeń niż jej likwidacja, należy brać pod uwagę nie tylko okoliczności obiektywne, ale także subiektywne, tzn. zamiar podatnika.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy wskazał jedynie, że zmarły zarejestrował działalność gospodarczą, jednakże w żaden sposób nie udowodnił, iż tę działalność w spornym okresie nadal prowadził.

Pełnomocnik reprezentujący ZUS nie zgłosił, w toku procesu, żadnych wniosków dowodowych na potwierdzenie faktu, że W. D. faktycznie prowadził działalność gospodarczą w spornym okresie. Sąd ocenił zatem zasadność decyzji w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, który okazał się wystarczający do wydania orzeczenia.

Strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał, a Sąd musi wyciągnąć ujemne

konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów- por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 lutego 2013 r. I ACa 613/12 LEX nr 1294695.

Zasada kontrydiktoryjności obowiązuje w pełni również w sprawach z ubezpieczenia społecznego, zaś zadaniem Sądu jest jego bezstronność i neutralność.

ZUS nie może korzystać z kompetencji Sądu w zakresie inicjatywy dowodowej, polegającej na możliwości dopuszczenia z urzędu dowodu niewskazanego przez stronę, bo w tym procesie nie była stroną nieporadną, działającą bez profesjonalnego pełnomocnika, która nie jest w stanie przedstawić środków dowodowych w celu uzasadnienia swoich twierdzeń (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2000 r., III CZP 4/00, OSNC 2000 nr 11, poz. 195 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1997 r., III CKN 244/97, OSNC 1998 nr 3, poz. 52, z dnia 25 czerwca 1998 r., III CKN 384/98, Biuletyn SN 1998 nr 11, s. 14 i z dnia 10 października 1997 r., II CKN 378/97, OSP 1998 nr 6, poz. 111).

W ocenie Sądu Okręgowego, z poczynionych ustaleń faktycznych wynika, że zmarły prowadził działalność gospodarczą od 1986 roku, ale jedynie do końca listopada 2010 roku. W latach 2009-2010 działalność znacznie podupadła, zmniejszyła się liczna zatrudnionych pracowników, zaś sam W. D. miał poważne problemy ze zdrowiem. Jego stan pogarszał się, nie był on w stanie chodzić, miał problemy nawet z przejściem do toalety. Potrzebował pomocy innych osób w życiu codziennym. W 2013 roku została mu przyznana renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Jednocześnie zmarły nie prowadził również tej działalności przy pomocy pracowników w spornym okresie, gdyż takowych już nie posiadał. Wnioskodawczyni M. D. (1) (żona), która była osobą współpracującą zrezygnowała z tej współpracy z dniem 1 listopada 2010 roku i zajęła się pomocą mężowi w życiu codziennym. Ostatni pracownicy zostali zwolnieni w listopadzie 2010 roku, a jedyna osoba zatrudniona do 30 kwietnia 2011 roku była zatrudniona jedynie formalnie do tego czasu, gdyż faktycznie od końca października 2010 roku przebywała na zwolnieniu lekarskim. W. D. dokonał również sprzedaży wszystkich maszyn oraz samochodu. Samochód został sprzedany w listopadzie 2011 roku, zaś maszyny w 2010 roku, a ostatnia (pilarka) w listopadzie 2013 roku. Nie podejmował on również żadnych czynności świadczących o zamiarze prowadzenia dalej działalności gospodarczej tj. nie poszukiwał klientów, nie wystawiał faktur, nie zawierał żadnych umów, nie osiągał żadnych dochodów. Ponadto nie ogłaszał się ani w mediach ani w Internecie, nie miał żadnych klientów. Logicznym i popartym powołanymi dowodami jest zatem twierdzenie, że z uwagi na stan zdrowia W. D. nie prowadził działalności gospodarczej w spornym okresie tj. w listopadzie 2013 roku oraz od czerwca 2014 do czerwca 2016 roku. Zmarły nie dokonał likwidacji działalności i jej wykreślenia z ewidencji, ale faktycznie takiej działalności nie prowadził i nie miał zamiaru jej prowadzenia również w przyszłości, skoro spieniężył wszystkie maszyny, samochód i zwolnił pracowników. Trzeba podkreślić, że przez cały sporny okres zmarły nie podjął żadnych czynności nie tylko w ramach zarejestrowanej działalności gospodarczej, ale nawet nie podjął żadnych czynności zmierzających do jej prowadzenia. Składane przez niego zeznania podatkowe nie wykazywały żadnych dochodów z prowadzonej działalności w spornym okresie. Jedynie w listopadzie 2013 roku wykazano dochód ze sprzedaży ostatniej maszyny. Biorąc pod uwagę, że w roku 2012 nie było żadnego dochodu, zaś w roku 2011 wykazano jedynie dochód ze sprzedaży samochodu firmowego, nie można uznać, że w tym czasie W. D. prowadził jakąkolwiek działalność gospodarczą.

W ocenie Sądu zarejestrowana przez zmarłego działalność w spornym okresie nie wykazywała cech zorganizowania i ciągłości, zatem nie może być uznana za działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. W zachowaniu W. D. przede wszystkim brak było zamiaru dążenia (woli) do uczynienia z działalności gospodarczej stałego (ciągłego) źródła dochodu.

Wskazać należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że istnienie wpisu do ewidencji nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, jednakże prowadzi do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jest traktowana jako prowadząca taką działalność. Domniemanie to może być obalone w drodze przeprowadzenia przeciwdowodu, który obciąża stronę twierdzącą o faktach przeciwnych twierdzeniom wynikającym z domniemania. Do sfery ustaleń faktycznych należy czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana,

czy też zaprzestano jej prowadzenia lub w ogóle nie podjęto, co powoduje wyłączenie z obowiązku ubezpieczenia. Obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność - w tym działalność gospodarczą - wynika bowiem z faktycznego prowadzenia tej działalności /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2007 r. sygn. III UK 133/06, opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2008, Nr 7-8, poz. 114, str. 332; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2010 r., sygn. I UK 240/09, LEX nr 585723; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2010 r. sygn. II UK 186/09, sygn. LEX nr 590235; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 r. sygn. I UK 221/09, LEX nr 585715, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3 lutego 2015 r., III AUA 3652/13/.

W niniejszej sprawie brak podstaw do uznania, iż w spornym okresie zmarły działalność gospodarczą prowadził, czy też podjął jakiegokolwiek czynności mające na celu ponowne rozpoczęcie działalności, a co za tym idzie nie podlegał on obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w spornym okresie. Organ rentowy nie wykazał, że W. D. taką działalność rzeczywiście prowadził, zaś odwołujące wykazały, że w spornym okresie działalności faktycznie nie prowadził, posiadając jedynie formalną rejestrację. Ponadto argumentem wzmacniającym stanowisko odwołujących jest fakt, że w spornym okresie z uwagi na stan zdrowia, w tym prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej było praktycznie niemożliwe.

Zatem w ocenie Sądu, w spornych okresach, W. D. niewątpliwie nie podlegał obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, a tym samym nie miał on żadnego zadłużenia składkowego, którym mogłyby być obciążone skarżące.

Jeszcze raz należy podkreślić, iż cechą prowadzenia działalności gospodarczej jest prowadzenie jej w sposób zorganizowany i ciągły. Jednocześnie osoba, która podjęła pozarolniczą działalność gospodarczą, podlega z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym obowiązkowo, jeżeli nie ma innego tytułu do ubezpieczeń, od dnia rozpoczęcia wykonywania tej działalności do dnia jej zaprzestania, bez względu na to czy w ramach danej działalności osiąga przychody czy też ich nie osiąga, jeżeli pozostaje w gotowości do prowadzenia tej działalności.

W rozpoznawanej sprawie skarżące udowodniły, iż w spornych okresach zmarły nie prowadził działalności gospodarczej, w związku z czym Sąd Okręgowy uznał, że odwołania wnioskodawczyń są zasadne i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS wraz z aktami rentowymi

E.W.